EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 11.9.2019
COM(2019) 410 final

2019/0191 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Generalnem svetu Svetovne trgovinske organizacije glede sprejetja sklepa o podaljšanju oprostitve obveznosti STO, ki članicam v razvoju omogoča, da zagotavljajo preferencialno tarifno obravnavo za izdelke iz najmanj razvitih držav

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. PREDMET UREJANJA PREDLOGA

Ta predlog se nanaša na sklep o določitvi stališča, ki se v imenu Unije zastopa v Generalnem svetu Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: STO) v zvezi s predvidenim sprejetjem sklepa o podaljšanju oprostitve obveznosti STO, ki članicam v razvoju omogoča, preferencialno tarifno obravnavo najmanj razvitih držav.

2. OZADJE PREDLOGA

2.1. Marakeški sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije

Marakeški sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: Sporazum STO) je začel veljati 1. januarja 1995.

Evropska unija je pogodbenica Sporazuma STO.

2.2. Ministrska konferenca in Generalni svet Svetovne trgovinske organizacije

V skladu z odstavkom 1 člena IV Sporazuma STO je Ministrska konferenca pristojna za sprejemanje odločitev o vseh zadevah na podlagi katerega koli večstranskega trgovinskega sporazuma.

V skladu z odstavkom 2 člena IV Sporazuma STO naloge Ministrske konference v presledkih med njenimi sestanki opravlja Generalni svet.

V skladu z odstavkom 1 člena IX STO običajno odloča soglasno.

2.3. Predvideni akt Generalnega sveta STO

V skladu z odstavkom 3 člena IX Sporazuma STO se lahko obveznost, ki je bila naložena članici, v izjemnih okoliščinah oprosti.

Generalni svet STO naj bi v skladu z odstavkoma 3 in 4 člena IX Sporazuma STO na zahtevo Čila, Kitajske, Indije, Tajske in Turčije (v nadaljnjem besedilu: sopredlagateljice) sprejel sklep o podaljšanju obstoječe oprostitve obveznosti STO, ki članicam v razvoju omogoča, da zagotavljajo preferencialno tarifno obravnavo najmanj razvitih držav (v nadaljnjem besedilu: predvideni akt).

Veljavna oprostitev obveznosti za najmanj razvite države se je iztekla 30. junija 2019. Namen predvidenega akta je torej podaljšanje oprostitve obveznosti od 1. julija 2019 do 30. junija 2029.

Predvideni akt bo postal zavezujoč za članice STO v skladu z odstavkom 3 člena IX in odstavkom 2 člena II Sporazuma STO, ki določa: „Sporazumi in z njimi povezani pravni instrumenti, zajeti v Aneksih 1, 2 in 3 [...], so sestavni del tega sporazuma in zavezujejo vse članice.“

3. STALIŠČE, KI SE ZASTOPA V IMENU UNIJE

Sopredlagateljice so zahtevale podaljšanje obstoječe oprostitve obveznosti STO na podlagi odstavka 1 člena I GATT iz leta 1994, v skladu s katerim bodo lahko članice v razvoju od 1. julija 2019 do 30. junija 2029 zagotavljale preferencialno tarifno obravnavo za izdelke iz najmanj razvitih držav, ki so jih kot take določili Združeni narodi, ne da bi morale enake tarifne stopnje uporabljati tudi za podobne izdelke iz drugih članic.

Sopredlagateljice so predložile zahtevo v skladu z odstavkoma 3 in 4 člena IX Sporazuma STO. Zahtevo utemeljujejo s posebno ranljivostjo najmanj razvitih držav in posebnimi strukturnimi težavami, s katerimi se te države soočajo v svetovnem gospodarstvu, ter s pomenom izboljšanja njihove dejanske udeležbe v večstranskem trgovinskem sistemu, tako da se jim odobri smiseln dostop do trga, ki podpira diverzifikacijo njihove proizvodne in izvozne osnove.

To bo drugo podaljšanje oprostitve obveznosti glede preferencialne tarifne obravnave za najmanj razvite države, ki je bila prvotno odobrena 15. junija 1999 do 30. junija 2009[1] in podaljšana 27. maja 2009 do 30. junija 2019[2].

Podaljšanje oprostitve obveznosti ne bi negativno vplivalo niti na gospodarstvo Unije niti na trgovinske odnose z upravičenkami do te oprostitve. Unija najmanj razvitim državam zagotavlja popoln carin in kvot prost dostop v okviru pobude „vse razen orožja“ in podpira prizadevanja drugih članic STO, vključno z državami v razvoju, da tudi te najmanj razvitim državam zagotavljajo preferencialno tarifno obravnavo. Unija poleg tega meni, da je potreben pravni instrument, ki bo državam v razvoju omogočil, da zagotavljajo takšne preferenciale, glede na to, da je s klavzulo STO o upravičenosti to omogočeno le razvitim državam. Zato bi morala Unija v Generalnem svetu zastopati stališče, da se podpre podaljšanje oprostitve obveznosti.

4. PRAVNA PODLAGA

4.1. Postopkovna pravna podlaga

4.1.1. Načela

Člen 218(9) Pogodbe o delovanju Evropske unije ureja sklepe o določitvi „stališč, ki naj se v imenu Unije zastopajo v organu, ustanovljenem s sporazumom, kadar ta organ sprejema akte s pravnim učinkom, razen aktov o spremembah ali dopolnitvah institucionalnega okvira sporazuma“.

Pojem „akti s pravnim učinkom“ vključuje akte, ki imajo pravni učinek zaradi pravil mednarodnega prava, ki veljajo za zadevni organ. Vključuje tudi instrumente, ki nimajo zavezujočega učinka v mednarodnem pravu, a lahko „odločilno vpliva[jo] na vsebino ureditve, ki jo [sprejme] zakonodajalec Unije“[3].

4.1.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Generalni svet STO je organ, ustanovljen s sporazumom, in sicer s Sporazumom STO.

Akt, ki naj bi ga sprejel Generalni svet, je akt s pravnim učinkom. Predvideni akt bo zavezujoč v mednarodnem pravu v skladu z odstavkom 2 člena II in odstavkom 3 člena IX Sporazuma STO.

Predvideni akt ne dopolnjuje ali spreminja institucionalnega okvira Sporazuma STO.

Postopkovna pravna podlaga za predlagani sklep je zato člen 218(9) PDEU.

4.2. Materialna pravna podlaga

4.2.1. Načela

Materialna pravna podlaga za sklep po členu 218(9) PDEU je odvisna predvsem od cilja in vsebine predvidenega akta, glede katerega naj bi se v imenu Unije zastopalo stališče. Če ima

[1] WT/L/304.
[2] WT/L/759.
[3] Sodba Sodišča z dne 7. oktobra 2014, Nemčija/Svet, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, točke 61 do 64.

predvideni akt dva cilja ali elementa in je eden od teh ciljev ali elementov glavni, drugi pa postranski, mora sklep po členu 218(9) PDEU temeljiti na samo eni materialni pravni podlagi, in sicer na tisti, ki se zahteva za glavni ali prevladujoči cilj ali element.

4.2.2. Uporaba v obravnavanem primeru

Glavni cilj in vsebina predvidenega akta se nanašata na skupno trgovinsko politiko.

Materialna pravna podlaga za predlagani sklep je zato prvi pododstavek člena 207(4).

4.3. Zaključek

Pravna podlaga predlaganega sklepa bi moral biti prvi pododstavek člena 207(4) v povezavi s členom 218(9) PDEU.

5. OBJAVA PREDVIDENEGA AKTA

Ker se bodo z aktom Generalnega sveta STO izvajale določbe Sporazuma STO v zvezi z oprostitvami obveznosti, ga je po sprejetju primerno objaviti v *Uradnem listu Evropske unije*.

2019/0191 (NLE)

Predlog

SKLEP SVETA

o stališču, ki se v imenu Evropske unije zastopa v Generalnem svetu Svetovne trgovinske organizacije glede sprejetja sklepa o podaljšanju oprostitve obveznosti STO, ki članicam v razvoju omogoča, da zagotavljajo preferencialno tarifno obravnavo za izdelke iz najmanj razvitih držav

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti prvega pododstavka člena 207(4) v povezavi s členom 218(9) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju naslednjega:

(1) Marakeški sporazum o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije (v nadaljnjem besedilu: Sporazum STO) je začel veljati 1. januarja 1995.

(2) V skladu z odstavkom 2 člena II Sporazuma STO so „[s]porazumi in z njimi povezani pravni instrumenti, zajeti v Aneksih 1, 2 in 3 (v nadaljnjem besedilu mnogostranski trgovinski sporazumi), [...] sestavni del tega sporazuma in zavezujejo vse članice.“

(3) V skladu z odstavkom 3 člena IX se lahko v izjemnih okoliščinah Ministrska konferenca odloči, da članico oprosti obveznosti, ki ji jo nalaga Sporazum STO ali katerikoli večstranski trgovinski sporazum.

(4) V odstavkih 3 in 4 člena IX Sporazuma STO so določeni postopki za odobritev oprostitve obveznosti v zvezi z večstranskimi trgovinskimi sporazumi iz Aneksa 1A ali 1B ali 1C k Sporazumu STO in njihovimi prilogami.

(5) V skladu z odstavkom 1 člena IV Sporazuma STO je Ministrska konferenca pristojna za sprejemanje odločitev o vseh zadevah na podlagi katerega koli večstranskega trgovinskega sporazuma.

(6) V skladu z odstavkom 2 člena IV Sporazuma STO naloge Ministrske konference Svetovne trgovinske organizacije v presledkih med njenimi sestanki opravlja Generalni svet STO. V skladu z odstavkom 1 člena IX STO običajno odloča soglasno.

(7) 15. junija 1999 so članice STO odobrile oprostitev obveznosti na podlagi odstavka 1 člena I GATT iz leta 1994 v obsegu, ki je potreben, da lahko članice v razvoju do 30. junija 2009 zagotavljajo preferencialno tarifno obravnavo za izdelke iz najmanj razvitih držav, ki so jih kot take določili Združeni narodi, ne da bi morale enake tarifne stopnje uporabljati tudi za podobne izdelke iz drugih članic. 27. maja 2009 so članice STO podaljšale oprostitev obveznosti od 1. julija 2009 do 30. junija 2019.

(8) V skladu z odstavkoma 3 in 4 člena IX Sporazuma STO so Čile, Kitajska, Indija, Tajska in Turčija (v nadaljnjem besedilu: sopredlagateljice) vložile zahtevo, naj Generalni svet sprejme sklep o podaljšanju obstoječe oprostitve obveznosti STO, da bi lahko članice v razvoju od 1. julija 2019 do 30. junija 2029 zagotavljale preferencialno tarifno obravnavo za izdelke iz najmanj razvitih držav.

(9) Sopredlagateljice zahtevo utemeljujejo s posebno ranljivostjo najmanj razvitih držav in posebnimi strukturnimi težavami, s katerimi se te države soočajo v svetovnem gospodarstvu, ter s pomenom izboljšanja njihove dejanske udeležbe v večstranskem trgovinskem sistemu, tako da se jim odobri smiseln dostop do trga, ki podpira diverzifikacijo njihove proizvodne in izvozne osnove.

(10) Podaljšanje oprostitve obveznosti ne bi negativno vplivalo niti na gospodarstvo Unije niti na trgovinske odnose Unije z upravičenkami do te oprostitve. Poleg tega Unija najmanj razvitim državam zagotavlja carin in kvot prost dostop do trga v okviru pobude „vse razen orožja“ in podpira, da druge članice STO prav tako zagotavljajo trgovinske preferenciale najmanj razvitim državam.

(11) V skladu s členom 218(9) PDEU je primerno določiti stališče, ki naj ga v Generalnem svetu STO zastopa Evropska komisija v imenu Unije, da se podpre zahteva sopredlagateljic za podaljšanje oprostitve obveznosti, saj bo podaljšanje oprostitve obveznosti zavezujoče za članice STO –

SPREJEL NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

Stališče, ki naj ga Evropska komisija v imenu Unije zastopa v Generalnem svetu Svetovne trgovinske organizacije, je, da se podpre podaljšanje oprostitve obveznosti STO, ki članicam v razvoju omogoča, da od 1. julija 2019 do 30. junija 2029 zagotavljajo preferencialno tarifno obravnavo za izdelke s poreklom iz najmanj razvitih držav.

Člen 2

Ta sklep je naslovljen na Komisijo.

V Bruslju,

Za Svet
Predsednik